

Greziar jokoan dira politika neoliberalak eta demokrazia bera

“Greziak ezin dio xantaiarik egin ez Alemaniari eta ez Europari” esan dute Angela Merkelen alderditik, eta askok ulertu zuten justu kontrakoa ari zela gertatzen, hots, Europak mehatxu egiten diola Greziako hautesleriari. 2015ean Europa osoa astinduko duen partida gogor baten lehen kapitulu garrantzitsua jokatzen da Grezian.

| PELLO ZUBIRIA KAMINO |

ANTONIS SAMARASEK AHALEGINAK eta bi egin ditu aginteari eutsiz Greziak jarrai zezan Troikaren aginduak betetzen. Abenduaren 29an galdu zuen azken bozketaren aurretik diputatuak erosten ere saiatu zen, greziar guztiek ikusi dute, ustelkeria delituak pertsegitu behar dituzten epaileek ezik. Alferrik.

Samarasen eta oro har Grezian Europako estabimenduntaren planak aurrera ateratzen aritu den eskuinaren arazoa da herrialde horretan haragi bilakatu direla ekonomialari burutsu askok aspalditik iragartzen zituzten hondamendiak: 2008an lehertutako krisitzarrari erantzuten baldin bazaio 1929an erabilitako errejeta berdinekin, 1930eko hamarkadako ondorio tristen berdinak ekarri behar zituztela.

2015ean, Grezia odolusturik dago ia bost urtetan bere ekonomia eta gizarte bizitza osoa mutilatu eta txirtxilatatu dituzten delako *Memorandumei* esker. Europako Banku Zentralak, Europar Batzordeak eta Nazioarteko Diru Funttsak osatzen duten Troika famatuak ezarritako politikek errekarar eman dute Grezia.

Troikak egindako sarraskia azaltzen dute hainbat datu estatistikok. Populazioaren %17k ezin ditu oinarritzko beharrak ase. Langabezia %27an dago. 250.000 familiaz goiti

kanporatu dituzte beren etxeetatik. Herrialdearen defizita lau urtez okerragotu da 2010eko %11,1tik 2014ko %12,2ra; kanpo zorra igo da %146tik %175ra. Barne Produktu Gordina erori da %20.

Osasun sistema eraitsi, gaixoei gehiago ordainarazi, malaria bezala desagertutzat zeuden eritasunak ugaritzen, hiesagatik heriotzak bezala, suizidio tasak handitzen, argindarrak gabe bizi diren kopuruak ere bai, gaixo diren milaka haur... Numero hotzak diren estatistikok milaka herritarren milaka drama zehatzetan mamitzen dira, horietako askoren kontakizuna ere erraz eskuratu dezake nahi duenak.

Panagiotis Grigoriou antropologoak *Greek Crisis* blogean ederki laburbildu duenez, Samarasen arazoa dagoeneko ez da orain arteko logikan ezkerreko botoa emango dion hautesleria, baizik eta zehazkiago soziologiaz eskuinean kokatutakoa. Ezker-eskuin eten horiek ez dira iraganean bezain garrantzitsuak, krisiak kaltetutako jende ugarien artean klase ertainekoek ere ikusi dute katastrofea nahitara antolatu eta planifikatu dutela, eta epe laburrean ezingo zaiola buelta eman.

“Troikaren programak –dio Grigoriouk– larriki zauritu ditu enpresa libre txiki eta ertainak, etxe eta lurraren jabegoa –erdiko klaseak

Irudi hau da Dimitris Michalakisek bere blogean eta *Vice* hedabidean iazko maiatzean ipinitako “*Four Years of Austerity in 40 Pictures*” (Lau urteko murrizketak 40 argazkitan) bildumako bat, gordinen artean bigunenetakoa bat: gazte langabetu bat harresian eserita. Internetez osorik eskuratu daitekeen bildumaren argazkiek beren oineko testu laburrekin eskaintzen dute Greziako jendeei urteotako krisiarekin eta Europak ezarritako murrizketekin gaineratu dieten infernua. Langabezia, erretiroen mozketak, zerga berriak, txirotasuna, klase ertainaren hondoratzea, etxerik gabeen ugaritzea, etorkinen kontrako erasoak, osasun sistemaren hondoratzea, prostituzioa, gaixo psikikoen abandonatzea... 40 argazkik ez dute agortzen, ordea, Troikaren aginduek eragindako miseria guztia. Gutxi zabaldu da azken urteotan Greziako azienaren artean ere izurriteak ugaritu direla, albatari faltagatik.

gizartean igotzeko dauzkan mugikortasun estrategien bizkarrezurra–, soldadak, jubilazioak eta, azkenean, baita funtzionarioak ere, orain arte Demokrazia Berriaren eta PASOKen bipartidismo historikotik oso hurbil zirenak. Azpimarratu behar da ustelkeria, nepotismoa eta klientelismoa sustatu dituztela Troikaren memorandumaren aldekoek, neoliberalismo erasokorre bezituz, baina oraingoa xehetasun txiki batekin, Atenasen entzuten den moduan: ‘Denentzako ez dago orain’. Oso gutxi eta ondo kokatuentzak bakarrik dira Memorandumaren mesedeak”.

Troikaren errejetentzako testa

Europar Batasuna Alemaniaren agintaritzaz zorrotzaren pean XXI. mendeko krisi itzelaren aurrean ezartzen ari den irteera neoliberalak gero eta kritikoa gehiago dauka 2015ean. Nazioarteko Diru Funtseko agintariek ere aitortu dute huts egin dutela pribatizazio eta murrizketetan oinarritutako bere formulak... nahiz eta gero MDEFeko inork ez duen ordain gisa dimisorik eman.

Ez da ezkerre bakarrik Greziako eta oro har Europako formulon egokitasun teorikoa auzitan jartzen duena, sisteman ondo txertatutako erakunde eta aditu asko dira kritiko

Mehatxuokin ez badute lortzen Syrizar garaipena eragozte, aditu batzuek aurreratu dute —ez zegoen aztia izan beharrik— agintea klase guztietako oztopoz trabatuko diotela. Soilik NDFak egin duen bezala kredituak etetearekin, Greziak ez du asko gehiago behar egun batetik bestera erabat kolapsatzeko.

Hala ere, gero eta gehiago dira Greziarekin —Syrizarekin, alegia— zorraren parte baten barkamena negoziatu beharko dela uste dutenak. Horretarako urrats inportantea emana daukate, egia esan, lehen korporazio handienak ziren zorrak orain estatuek eta Europak bere gain hartu dituztelako. Diru publikoekin errazago negoziatzen da.

Pablo Elorduyk *Diagonalen* idatzi duen moduan, “*La disputa por la europa social empieza en Grecia*”. Europako eliteek beren nagusitasunari tinko eutsi nahian Grezian demokrazia bera jarri dutela arriskuan salatu dute Frantziako hainbat intelektualek plazaratu duten “*Grèce: Rendons-leur la démocratie! (Troika basta!)*” agirian: “Europar Batasuna, europar agintariak, Nazioarteko Diru Funtza, burtsako kalifikazioko agentziak: laga zuen xantaia, bukatu Greziako hauteskunde kanpainen muturra sartzea! Utzi herriari erabakitzen!”.

Panagiotis Grigoriou ez da baikor Grezian eraso horri aurre egiteko ahalmenaz: “Beldurra bilakatu da Europako agintariek daukaten azkenetako arma, hauteskundeak emaitzak faltsutzea den azken-azkenaren aurretik”. ■

Berlinek ezarritako dotrinarekiko. Baina Troikaren atzean dagoen Europako establishmenta ez dute hainbeste kezkatzen adituen kritika teorikoek, herrialde ezberdinetan indartzen ari diren kontrako mugimenduek baino. Horregatik ulertu du zenbaitek Berlindik eta Bruselatik zabaldutako mehatxuek Greziari presio egitea adina bilatzen zutela Espainian, Frantzian, Italian eta baita Irlandan ere politika ekonomikoaren aldaketaren mezuarekin indartsu datozen talde ezkertiarren muturretan hesia jasotzea.

Hauteskunder beteta heldu da 2015a. Hego Euskal Herrian udal eta foru erakundeetako eta izatekotan Kataluniakoei bezala Espainiakoei begira bizi ginenok bat

batean Grezia ikusi dugu astintzen europar guztien agenda. Ondoren etorriko dira gehiago kontinente osoan. Eta denetan, suziri baten ziztuan igo den Podemosen eraginak erakutsi duenez, krisiaren aurreko estrategiak eta hauek herriarren gain murrizketa basatiekin ekarri dituzten ezin biziak protagonismo handia izanen dute.

Grezian austeritatearen kontrako predikuak darabiltzaten indarrei kontrako sua piztu diete Bruselastik. Ez dagoela alternatibarik, zorrak pagatzeko direla, utikan egindako zorren auditoriarik, eta Merkelen errezeta ortodoxoei uko egitera ausartzen dena eurotik kanpo joango dela, zeina esatea bezala baita Europatik fueratuko dutela.

**ZINKUNEGI
OPTIKA**

Hernani, 23 · 20004 Donostia
T. 943 420 624
info@zinkunegioptika.com
www.zinkunegioptika.com

zuri begira